

A pandémia hatása a kábítószerrel kapcsolatos jelenségekre

Impact of the pandemic on drug-related phenomena

Absztrakt

A 2020-ban kitört Covid-19 világjárvány következtében a központi közigazgatással rendelkező államok jelentős korlátozásokat vezetett be. Az üzletek, vendéglátóhelyek bezártak, a munkahelyek nagy része otthoni munkavégzésre váltott. Mindközben a gyerekeknek is otthonról kellett tanulmányaikat folytatni, ami a szülőkre további fokozott terheket rótt. Ez a drogfogyasztók számára teljesen új helyzetet teremtett. Egyrészt az alkalmi drogfogyasztók nyilvánvalóan nehezebben jutottak hozzá a használt szerükhöz, nehezebben találkoztak a dilerükkel. Vélhetően a fogyasztásuk az adott szer vonatkozásában csökkent, bár valószínűsíthető, hogy alkoholból többet ittak.

Ettől érdekesebb a helyzet a függők, ezen belül is az intravénásan fogyasztók terén. Az ellátási láncban már a korábbi években is megvalósult egy jelentős változás, a helyi dílert sok esetben felváltotta az internetes drogrenelés. Azonban a drogszcéna legsúlyosabb helyzetben lévő tagjai sok esetben a hajléktalanság küszöbén táncolnak, jövedelmük minimális, lakhatásuk, táplálkozásuk, ruházódásuk megoldatlan. Számukra nagyobb nehézséget jelenthetett internetről rendelni drogot, másik oldalról a kijárási korlátozások pont azokat sújtják leginkább, akik valódi

¹ SIVADÓ Máté PhD, r. őrnagy, adjunktus, NKE Rendészettudományi Kar, Kriminológiai tanszék, Máté Sivadó, PhD, pol. major, assistant professor, University of Public Service Faculty of Law Enforcement, Department of Criminology, mate.sivado@uni-nke.hu orcid.org/0000-0002-8296-1571

otthonnal, intim térrel nem rendelkeznek. Kézenfekvő válasz lenne erre a helyzetre, hogy ezek az emberek végre elkezdhetnék bentlakásos rehabilitációjukat valamely erre szakosodott intézetben. Ezt viszont cáfolják az otthonok feltöltöttségi adatai, ami szerint a járványhelyzetben töredék számban jelentkeztek hozzájuk, illetve megnőtt a folyamatot idő előtt megszakítók aránya.

Valószínűsíthető, hogy a koronavírus járvány következtében előálló gazdasági nehézségek – szokás szerint – a legnehezebb helyzetben lévőket érintik leginkább. A drogfüggők pedig ide tartoznak.

Kulcsszavak: drogfogyasztás, drogfüggőség, koronavírus, intravénás droghasználat, járvány hatása a drogpiacra

Abstract

As a result of the Covid-19 pandemic that erupted in 2020, states with a central administration have imposed significant restrictions. The shops and restaurants were closed, and most of the jobs were changed to work from home. Meanwhile, the children also had to continue their studies from home, which placed additional burdens on the parents.

This situation has created a whole new problem for drug users. On the one hand, occasional drug users had a more challenging time accessing their used drug and meeting their dealer harder. It is believed that their consumption of the particular drug has decreased, although it is likely that they drank more alcohol, for example.

This is more interesting for addicts, including intravenous users. A significant change in the supply chain has already taken place in previous years, with the local dealer being replaced in many cases by online drug orders. However, in many cases, the most disadvantaged members of the drug scene slowly become homeless, their income is minimal, and their housing, nutrition, and clothing are unresolved. It may have been more difficult for them to order drugs from the internet, on the other hand, access restrictions hit those who do not have a natural home, an intimate space, the hardest. An obvious answer to this situation would be that these people could finally start their residential rehabilitation in a specialized institution. This, in turn, is refuted by the occupancy data of the homes, according to which a fraction of them was reported in the epidemic situation, and the proportion of those who interrupted the process prematurely increased. The economic

difficulties caused by the coronavirus epidemic will likely, as usual, affect the most disadvantaged. Moreover, drug addicts belong here.

Keywords: drug use, drug addiction, coronavirus, intravenous drug use, epidemic impact on the drug market

Világtendenciák drogterületen Covid idején

Körülbelül 275 millió ember használt kábítószer az elmúlt évben világszerte, míg több mint 36 millió ember szenvedett kábítószer – fogyasztási zavarokban – derül ki az ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivatalának (UNODC) közzétett 2021-es világ drogjelentéséből.

A jelentés továbbá megjegyezte, hogy az elmúlt 24 évben a kannabisz erőssége a világ egyes részein négyszeresére nőtt, még akkor is, ha a kábítószer károsnak érzékelő serdülők aránya akár 40 százalékkal is csökkent, annak ellenére, hogy a kannabisz-használat számos egészségügyi és egyéb ártalommal jár, különösen a rendszeres, tartósan használók körében.

A jelentés szerint a legtöbb ország arról számolt be, hogy a járvány idején nőtt a kannabisz-használat.

A drogpiacok rugalmassága a járvány idején ismét megmutatta a kereskedők azon képességét, hogy gyorsan tudnak alkalmazkodni a megváltozott környezethez és körülményekhez.

A jelentés azt is megjegyezte, hogy az Európába irányuló kokain ellátási láncok diverzifikálódnak, lefelé nyomják az árakat és a minőséget, és ezáltal a kokainpiac további bővülésével fenyegetik Európát. Ez valószínűleg kiterjeszti a kábítószer által okozott lehetséges károkat a régióban.

A globális piacon megjelenő új pszichoaktív anyagok száma a 2013 -as 163-ról 2019 -re 71-re csökkent.

A COVID-19 innovációt és alkalmazkodást indított el a drogmegelőzési és kezelési szolgáltatásokban a rugalmasabb szolgáltatási modellek révén. Sok ország bevezette vagy kibővítette az online szolgáltatásokat a járvány miatt, ami a kábítószer -használók számára azt jelenti, hogy az egészségügyi dolgozók most telefonon keresztül tanácsadást vagy kezdeti értékelést kínálhatnak, és elektronikus rendszereket használhatnak a szabályozott anyagok felírására. Bár a COVID-19 hatása a kábítószer problémára még nem teljesen ismert, az elemzés azt sugallja, hogy a járvány növekvő gazdasági

nehézségeket hozott, amelyek valószínűleg vonzóbbá teszik a tiltott kábítószer-termesztést a törekeny vidéki közösségek számára. A járvány társadalmi hatása - amely az egyenlőtlenségek, a szegénység és a mentális egészségi állapotok növekedését okozza, különösen a már kiszolgáltatott lakosság körében - olyan tényezőket jelent, amelyek több embert kényszeríthetnek a kábítószer-fogyasztásra. (UNODC, 2021.)

Azokban az országokban, ahol hosszabb-rövidebb időre szigorú karantén-szabályokat vezettek be, teljesen átalakultak a kábítószer-fogyasztási szokások. Erről a legnagyobb felmérést Nagy-Britanniában végezték, és a megállapításokon nem nagyon kell meglepődni: sokkal kevesebb partidrogot fogyasztottak a britek, a kokainpiac forgalma nagyjából a járvány előtti szint felére zuhant, de ketaminból és LSD-ből is sokkal kevesebb fogyott. Eközben azonban közel harmadával nőtt azoknak az aránya, akik az otthoni magányban inkább alkohollal ütik ki magukat, teljesen legálisan. Emellett a válaszadók 35 százaléka még a kijárási korlátozásra készülve felhalmozott gyógyszereket is, valószínűleg legalább részben illegális forrásból.

Fiona Measham, a University of Liverpool kábítószer-használati szokásokkal foglalkozó professzora szerint ennek nemcsak az a magyarázata, hogy tilos volt nagy tömegrendezvényeket tartani, hanem az is, hogy otthon az emberek nem annyira akarnak túlpörögni drogtól, ráadásul amilyen stresszes a helyzet, inkább alkohollal nyugtatják magukat.

Problémát jelentett az is, hogy a határok lezárása miatt nehezebb volt bejuttatni a kábítószert több országba. A Kábítószer és Kábítószer-függőség Európai Megfigyelőközpontja szerint Észtországban például az egyik népszerű új partidrog fogyott el két hétre, amit eddig Oroszországból vittek át, Szlovákiában és Csehországban pedig heroinból volt szinte lehetetlen egy ideig újabb adaghoz jutni – így ehelyett sokan a rossz minőségű, kevert, bizonytalan helyről érkező drogot választották.

A keresleti oldalon azok közül, akik olcsóbb kábítószert vettek, sokan prostitúcióból vagy koldulásból élnek, nekik a kijárási korlátozások alatt még annál is kevesebb pénzük lett, mint korábban. Normális esetben ez azt jelentené, hogy lejjebb megy az ilyen drogok ára – csak hogy a kábítószerekkel foglalkozó közgazdászok szerint a drogpiacon rugalmatlannak számít, nem az ár megy lejjebb, hanem a kábítószerhasználók fordulnak még rosszabb minőségű szerekhez. Ghada Waly, az ENSZ kábítószerügyi szervezetének vezetője azt mondta erről: „a sérülékeny és marginalizált csoportok, fiatalok, nők és a szegények fizetik meg a világ drogproblémáinak árát.” (Doward, 2020.)

Intravénás szerhasználók

Az egyre idősebb európai opiát-használó korcsoport például különösen veszélyeztetett a már fennálló egészségügyi problémák és életmódbeli tényezők miatt.

Mivel a szerhasználók körében magas a krónikus betegségek előfordulása, sokan különösen veszélyeztetettek a súlyos légúti megbetegedésekben, ha koronavírussal fertőződnek.

Példák erre:

- A krónikus osztruktív légúti betegségek és az asztma előfordulása magas az ellátásban lévő szerhasználók körében; A heroin és a crack (kokain) elszívása súlyosbító tényező lehet (Palmer et al., 2012).
- Az injektáló szerhasználók és a kokain-használók körében magas a kardiovaszkuláris betegségek kialakulása (Thylstrup et al., 2015) (Schwartz et al., 2010).
- A metamfetamin összehúzza az ereket, ami hozzájárulhat a tüdő károsodásához; továbbá bizonyított, hogy a visszaélésszerű opiát-használat károsítja az immunrendszert (Sacerdote, 2006).
- A HIV, a hepatitis vírushatások és a májrák – melyek az immunrendszer gyengüléséhez vezetnek – magas az injektáló szerhasználók körében.
- A dohányzás és a nikotin függőség nagyon gyakori a szerhasználók bizonyos csoportjai körében, ami hozzájárulhat a koronavírus betegség negatívabb lefolyásához.
- A túladagolás kockázata magasabb a koronavírussal fertőzött szerhasználók esetében.
- Az opiátok, például a heroin, legfőbb életveszélyes hatása az, hogy lelassítja és megállítja a személy légzését. Mivel a COVID-19 (mint bármely súlyos tüdőfertőzés) légzési nehézségeket okozhat, fokozódhat az opiát-használók túladagolásának kockázata.

A szerfogyasztáshoz használt eszközök megosztása növelheti a fertőzés kockázatát. Ahogyan az injektáló segédeszközök megosztása növeli a vér útján terjedő vírusok (HIV, hepatitis B és C) átadását, úgy a közös elszívás vagy injektálás koronavírussal fertőzött eszközei (cigaretta, pipa, inhalátor, fecskendő) növeli a kockázatokat és szerepet játszik a koronavírus terjedésében. A koronavírus jellemzően szoros kontaktusban, emberről emberre nyálcseppekkel terjed, amikor a fertőzött köhög vagy tüsszent. A vírus relatíve hosszú ideig életképes marad egyes felületeken.

A rekreációs kábítószer-használat

A rekreációs kábítószer-használat gyakran olyan helyzetekben zajlik, ahol az emberek csoportosulnak, és meg lehet osztani a drogokat vagy fogyasztáshoz szükséges felszerelést.

A szerhasználathoz kötődő színterek, körülmények gyakran növelik a koronavírus kitétség kockázatát.

Ezt bizonyos mértékig csökkentheti a fizikai távolság, vagy más biztonsági előírások, intézkedések bevezetése, melyek csökkentik a belépést az ilyen helyszínekre.

A szerhasználókat is ellátó drogambulanciák, szociális ellátók, alacsonyküszöbű intézmények számára a fizikai távolság betartása nehéz feladat a közös helységek, várótermek miatt. Mint más helyszíneken, a megfelelő távolságtartás és a higiénikus körülmények fenntartása életbevágóan fontos feladat.

A hajléktalan szerhasználóknak sokszor nincs más választása, mint közterületeken tartózkodni, a személyi higiénias feltételek nélkül. Az önkéntes karantén feltételei nem adottak a hajléktalanok számára és az egészségügyi ellátórendszerhez való hozzáférés is limitált. A hajléktalan vagy lakhatásukban veszélyeztetett droghasználók ellátása az egyik legfontosabb feladat ezen a téren.

A COVID-19 terjedési kockázatainak kezelése valószínűleg különösen nehéz a börtönökben. A börtönökben magas a kábítószer-használat és a fertőző betegségek előfordulása. Ez zárt környezet, ahol túlszűfoaltságot, rossz infrastruktúrát és a betegségek lassú diagnosztizálását dokumentálták (EMCDDA, 2018.)

A Covid hatása a nemzetközi drogpiacon

A járvány kezdeti szakasza, a lezárások elrendelése váratlanul érte a drogpiacon résztvevőit, de relatíve hamar alkalmazkodtak a kialakult helyzethez. A korlátozások ellenére a tagállamok közti kábítószer-forgalom tovább folytatódott, köszönhetően a közúti árufuvarozást az EU határain belül lehetővé tevő rendelkezéseknek. Így a csempészek nagy mennyiségeket tudtak egyik országból a másikba mozgatni. Az alsóbb szintű disztribúció területe azonban nehezebben tudott alkalmazkodni, hiszen a személyes kapcsolatok korlátozása megnehezítette a drogok átadását. Az átmeneti zavar árfelhajtó hatású volt, néhány kábítószer egyes piacokon drágábbá vált. A személyes kontaktusok elkerülésére rövid időn belül látványosan megnőtt a webes és darknet-piacok jelentősége, a közösségi média fokozottabb bevonása,

a titkosított kommunikációs alkalmazások használata. Megnövekedett az elektronikus pénzmozgatás, a kábítószer-eladásból származó pénzek tisztára mosására pedig onshore cégeket találtak vagy hoztak létre. A szervezett bűnözői csoportok aktívak maradtak, habár a modus operandijukon változtatni kényszerültek. Így átalakultak a kommunikációs csatornáik, a szállítási módjaik és útvonalaik, valamint a raktározás formái. A bűnözői csoportok számára instabillá vált gazdasági környezet, a kereslet és a disztribúció kényszerű változása növelte a középszintű kereskedők és elosztók között az erőszak megjelenését. A piac közép- és alsó szintjein is egyre nagyobb teret nyertek a webes és darknet piacok, valamint a szociálmédiá. A kommunikációk, adás-vételek egyre elterjedtebben a biztonságos titkos alkalmazásokon keresztül zajlanak (darknet, telegram stb.) A beszerzés érdekében a fogyasztók körében a karantén alatt jelentősen megnőtt ezen applikációk, illetve platformok használata. Csökkentek a személyes kapcsolatot igénylő tranzakciók (átvételek és fizetések), egyre többen használják az online felületeket.

Ennek a disztribúciós modellnek a széles körű alkalmazása vélhetőleg a járványveszély elmúltával is fennmarad, sőt tovább bővül.

Néhány tagállamban a kannabiszgyanta hiánya és a bizonytalan piaci helyzet, illetve az attól való félelem, hogy a kannabisz (szárított növény) kínálatában is visszaesés lehetséges, a kannabisz kiskereskedelmi árát felfelé tolta. Annak ellenére, hogy a kiskereskedelmi céllal létrehozott „házi ültetvények” működését a járványveszély miatti korlátozó rendelkezések lényegében nem zavarták meg.

A heroinkereskedelem továbbra is a már ismert útvonalakon folytatódott. A tagállamok többsége arról számolt be, hogy a helyi piacokon kevesebb a heroin, emiatt több helyen az árak is emelkedtek. A heroinfogyasztók így vagy kénytelenek azt emelt áron beszerezni (ha hozzáférhető) vagy helyettesítő szubsztanciát használnak. Például szintetikus opioidot (amely lehet valamilyen opiát tartalmú gyógyszer vagy opioid tartalmú új pszichoaktív anyag), vagy másfajta kábítószer (crack, amfetamin, szintetikus cathinon, fentanyl), amelyek könnyebben hozzáférhetőek és olcsóbbak.

A kokain-kereskedelem a légiforgalmi korlátozások ellenére tovább folytatódott tengeri szállítókonténerekben. Mi több, a forgalom előzetes becslések szerint meghaladta a 2019. évit. Az európai és a kolumbiai lefoglalási adatok azt mutatják, hogy jelentős mennyiségű kábítószer koboztak el a hatóságok 2020 első felében. Nem meglepő, hogy ezek jelentős része a kikötőkben történt, a reptéri lefoglalások száma erősen visszaesett.

A szintetikus szerek piacán sem állt meg az élet. Hollandia és Belgium, mint az Európai Unió legfőbb előállítói, tovább ontották magukból a szintetikus drogokat. Azonban a kereslet lecsökkent irántuk annak következtében, hogy Európa-szerte elmaradtak a zenei és ifjúsági fesztiválok, koncertek. Míg számos uniós tagállamban emelkedett az amfetaminok és az MDMA ára, addig Hollandiában csökkent, sőt a kiskereskedők különböző módon igyekeznek felrázni a piacot, növelni az értékesítést.

Habár a korlátozó intézkedések hatására globálisan visszaesett a kisebb erőszakos bűncselekmények előfordulása, ugyanakkor a kábítószer-piacon nemcsak Amerikában, de Európa jó pár országában is emelkedett a közép- és kiskereskedelemben érdekelt csoportok között az erőszakos fellépés. Gyakorlatilag a kereslet visszaesésével komoly harcok indultak meg a vásárlókért, a területekért és az elosztási csatornákért.

Számos új csempészési-, kínálati és elosztási stratégia alakult ki a COVID-19 járvány elleni küzdelem miatt életbe léptetett korlátozások okozta veszteség kompenzálására, illetve a kábítószer-piac működtetésére.

A COVID-19 világvárvány hosszabb távú hatásai valószínűleg hatással lehetnek a kábítószer-eladásokból származó pénzek tisztásra mosására is: a gazdasági recesszió miatt a tőkeerős korrupt és a kábítószer-bizniszben megerősödött bűnözői csoportok könnyebben léphetnek be a legális piacra. A kész-pénzben gazdag bűnszervezetek betársulhatnak vagy átvehetik a pénzügyi nehézségekkel küzdő legitim vállalkozásokat. A szervezett bűnözői csoportok valószínűleg megtartják, sőt továbbfejlesztik az új szállítási és elosztási útvonalait és módszereiket, hiszen idő, mire a hatóságok képesek lesznek megtalálni az új eszközöket és technikákat az elérésükhöz. Várható, hogy a légi úton történő csempészet drámai csökkenése tovább folytatódik, míg a csomag és postai küldemények formájában történő disztribúció, az e-drogkereskedelem megerősödik és kiépül. A közúti drogszállítás mellett pedig valószínűleg egyre nagyobb hangsúlyt kap a vízi szállítás. Kiváltképp a heroin és a kannabisz-gyanta esetében. Egyértelműen mutatják a piaci változások, hogy az online tér jelentősége a közép- és kiskereskedelmi disztribúció szintjén jelentősen meg fog erősödni, így a jelenleg használt hatósági észlelési technikákat, felderítési módszereket is meg kell újítani. (Ritter, 2020.)

A Covid hatása a hazai drogpiacon

Egy Magyarországon 600 fő bevonásával végzett online kérdőíves kutatás az alábbi eredményekre jutott 2020. első negyedévében:

A marihuánát vásárlóknak 33%-a, a hasisvásárlók 29%-a, az Ecstasy tabletták vásárlóinak 18%-a, a kristályos MDMA vásárlók 30%-a, az LSD vásárlók 21%-a, a kokainvásárlók 31%-a, az amfetamin vásárlók 26%-a számolt be árnövekedésről. A legnagyobb arányban (42%) árnövekedésről az új szintetikus stimulánsokat vásárlók számoltak be.

A válaszadók 30%-át meghaladó minőséggel kapcsolatos romlásról csupán kevés szer vásárlói számoltak be. Ezek közül kiemelkednek az új szintetikus stimulánsok (44%). A marihuána-vásárlók 67%-a, a hasisvásárlók 82%-a szerint a vásárolt termék minősége azonos volt a járvány előtt vásárolt termékével.

A marihuána-fogyasztók 58%-a, a hasisvásárlók 56%-a panaszkodott arra, hogy a kannabiszt nehezebb volt beszerezni, mint a válság előtt. Az amfetamin fogyasztói esetében 41%, a kokainnál 31%, a kristályos MDMA-nál 40%, az Ecstasy tablettáknál 31% számolt be a hozzáférhetőség nehezédeséről. (Sárosi, 2020.)

A Covid hatása a drogrehabilitációkra – saját kutatási eredmény

A járvány újfajta kihívások elé állította a drogrehabilitációs intézeteket. A koronavírus-járvány első hulláma idején az intézetekbe kórházparancsnokot küldött a Belügyminisztérium. Az interjúalanyok elmondása szerint a járványhelyzet jelentős többlet terhet rótt a lakókra és a dolgozókra egyaránt. Az orvosok online tudtak csak rendelni. A dolgozók közül volt, aki online tartotta a csoportokat, ketten pedig beköltöztek az otthonba. Átalakultak a munkakörök is. Protokollokat és gyakorlatokat kellett kialakítani a rendkívüli helyzetre, fertőtlenítés, tájékoztatás stb. Otthonról drogrehabilitációs tevékenységet végezni, személytelenül, izoláltan sok nehézséggel járt. Ebben a munkában fontos a személyes találkozás. A lakóknak is többlet terhet jelentett a bezártság. Először kijárási korlátozás volt, majd tilalom, plusz látogatási tilalom. Ez sok feszültséget okozott. Több jelentkező pont ezért nem vállalta a terápiát. A Covid-19 előtt várólisták voltak, most félházzal üzemelnek. A munkavállaló fázisban lévők nem mehetek munkát keresni. A tavaszi Covid-19 hullám alatt nem volt számottevő visszaesés a lakók között, a két hullám között viszont óriási fluktuáció volt. Egy felépülőben lévő

szenvedélybetegnek amúgy is nehéz új életet kezdeni. Nagy volt a terápiájukat befejező lakókban az aggodalom, hogy hogyan fognak majd munkát találni. Eddig szervezett szabadidős programokra lehetett menni, de ez is megváltozott a kijárási tilalom miatt. Több, korábban a terápiát követően hosszú ideig józan életet élő kezeltről érkezett olyan hír, hogy a Covid19 tavaszi hulláma alatt újra a szerfogyasztás útjára léptek. (Sivadó, 2021.)

Nemzetközi Drog Felmérés adatai 2020-ra vonatkozóan

Az új, 2020-as Globális kábítószer-felmérés (GDS) sokat elárul arról, hogy miként hatott a pandémia a droghasználatra – írja az IFLScience (IFL Since. 2021). A vizsgálatban 25 ország 110 ezer lakója vett részt, az alanyoknak 2019 novembere és decembere között kellett kitölteniük egy kérdőívet, majd 55 ezer ember bevonásával, 2020 májusa és júniusa között azt is felmérték, hogy befolyásolta-e a pandémia a kábítószer-fogyasztást.

Az eredmények alapján egyes drogok használata némiképp visszaesett, más anyagok fogyasztása viszont látványosan megemelkedett.

A COVID-19 előtt az alkohol volt a leggyakoribb kábítószer, ezt követték a kannabisz (THC), a dohány, az MDMA, a nem pszichoaktív kannabisz (CBD), a kokain, az e-cigaretták folyadékai, az amfetaminok, az LSD, a benzodiazepinek, a varázsgombák, a ketamin, illetve a vényköteles opioidok. Aránylag a legtöbb alkohol az angol nyelvterületeken és Skandináviában fogyott.

Úgy tűnik, a lezárások idején az emberek többet kezdtek el inni, a válaszadók 39 százaléka mondta azt, hogy megnőtt a fogyasztásuk a szigorú intézkedések ideje alatt. 29 százalék kevesebb italozásról számolt be, 24 százalék pedig nem érzékelt változást. Az alanyok 47 százaléka szerint a nagyobb, egyszeri fogyasztások száma változatlan maradt, 16 százalékuk viszont úgy vélte, hogy nőtt.

Ami a kannabiszt illeti: a résztvevők 39 százalékánál emelkedett a használat, 21 százalék viszont visszaesésről számolt be. A kokain és az MDMA esetében csak kevesen tapasztaltak növekedést, 26, illetve 27 százalék ugyanakkor határozott csökkenést érzékelt.

Ez volt a kilencedik alkalom, amikor kiadták a GDS-t. Bár a felmérés segíthet jobban megismerni a globális kábítószer-fogyasztást, érdemes kiemelni, hogy a vizsgálat az alanyok saját bevallásain alapul, ami torzíthatja az eredményeket. (GDS, 2020.)

Összefoglalva

A lezárások következtében sok országban a házhoz szállítás erősödött a drogok beszerzésénél. Kiseb mértékben fizették ki a fogyasztók a szert készpénzzel, megnövekedett egyéb fizetési módok használata, kevesebb személyes találkozás történt a dílerrel. Több kábítószer -tranzakcióra kerülhet sor a darkneten, a közösségi médiában vagy titkosított kommunikációs alkalmazások révén. Nagyon valószínű, hogy lesz néhány új gyakorlat, ami tartósan megmarad, mivel kényelmesebb módja az üzletvitelnek. Gazdasági recesszió várható hatása lesz, hogy a lakosság nagy részének kevesebb drogokra fordítható jövedelme lesz kevésbé lesz, ami drogok drágulását hozhatja magával. Ez a felhasználókat arra készítheti, hogy növeljék alkoholfogyasztásukat vagy keressenek olcsóbb alternatív anyagok, például az új pszichoaktív szerek vagy váltsanak veszélyesebb fogyasztási módra, például injekciós szerhasználatra beadása. (Roberts, H. and Barigazzi, J. (2020)

A szervezett bűnözői csoportok valószínűleg továbbra is alkalmazkodni fognak az új szállítási modellhez. Vélhetően nagyobb mértékben fognak támaszkodni a postai és csomagküldő szolgáltatásokra a kábítószerterjesztés tekintetében. (EMCDDA, 2020.)

Irodalomjegyzék

BLOOMENTHAL, ANDREW: Underground economy. Investopedia, 30 April 2020, <https://www.investopedia.com/terms/u/underground-economy.asp> A letöltés ideje: 2021. 09. 30.

DOWARD, JAMIE: Fall in use of 'party drugs' as more Britons turn to alcohol in lockdown In.: The Guardian 2020. június 20. <https://www.theguardian.com/society/2020/jun/29/fall-in-use-of-party-drugs-as-more-britons-turn-to-alcohol-in-lockdown> A letöltés ideje: 2021. 09. 28.

EUROPEAN CENTRE FOR DISEASE PREVENTION AND CONTROL AND EUROPEAN MONITORING CENTRE FOR DRUGS AND DRUG ADDICTION (2018), 'GUIDANCE IN BRIEF: Prevention and control of blood-borne viruses in prison settings', (available at http://www.emcdda.europa.eu/publications/joint-publications/ecdc/brief-guidance-blood-borne-viruses-in-prison_en).

EU DRUG MARKETS IMPACT OF COVID-19 2020. EUROPEAN MONITORING CENTRE FOR DRUGS AND DRUG ADDICTION AND EUROPOL, EU DRUG MARKETS: Impact of COVID-19, Publications Office of the European Union, Luxembourg, https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/13097/EU-Drug-Markets_Covid19-impact_final.pdf a letöltés ideje: 2021.

- EUROPEAN MONITORING CENTRE FOR DRUGS AND DRUG ADDICTION (2017), 'Health and social responses to drug problems: a European guide' (available at http://www.emcdda.europa.eu/publications/manuals/health-and-social-responses-to-drug-problems-a-european-guide_en).
- EMCDDA összeállítás a koronavírus járvány droghasználókat és kábítószerügyi szolgáltatókat érintő hatásairól. <https://drogfokuszpont.hu/emcdda-osszeallitas-a-koronavirus-jarvany-droghasznalokat-es-kabitoszerugyi-szolgaltatokat-erinto-hatasairol/> A letöltés ideje: 2021. 09. 30.
- GLOBAL DRUG SURVEY The GDS 2020 Psychedelics Report <https://www.globaldrugsurvey.com/> A letöltés ideje: 2021. 09. 30.
- IFL SINCE: How Drug Use Changed Over Lockdown, According To The Global Drug Survey <https://www.iflscience.com/health-and-medicine/how-drug-use-changed-over-lockdown-according-to-the-global-drug-survey/> A letöltés ideje: 2021.09.21.
- PALMER, F., JAFFRAY, M., MOFFAT, M. A., MATHESON, C., MCLERNON, D. J., COUTTS, A. AND HAUGHNEY, J. (2012), 'Prevalence of common chronic respiratory diseases in drug misusers: a cohort study', *Primary Care Respiratory Journal* 21(4), pp. 377–83.
- RITTER ILDIKÓ: Karanténban a drogpiac? a COVID 19 pandémia hatásai a globális drogpiacra In: *Ügyészek Lapja*, 2020/4–5., 35–51. o. <http://ugyeszeklapja.hu/?p=2973> A letöltés ideje: 2021. 09. 30.
- ROBERTS, H. AND BARIGAZZI, J. (2020), 'Mafia plots postcoronavirus pounce' <https://www.politico.eu/article/mafia-plots-post-coronavirus-pounce/> A letöltés ideje: 2021. 09. 30.
- SACERDOTE, P. (2006), 'Opioids and the immune system', *Palliative Medicine* 20 Suppl 1, pp. s9–15.
- SÁROSI PÉTER: A hazai drogpiac megérezte a járványt, de nem omlott össze In.: *Drogriporter blog* https://drogriporter.444.hu/2020/04/30/egyelore_nem_omlott_ossze_a_drogpiac A letöltés ideje: 2021. 09. 30.
- SCHWARTZ, B. G., REZKALLA, S. AND KLONER, R. A. (2010), 'Cardiovascular Effects of Cocaine', *Circulation* 122(24), pp. 2558–69.
- SIVADÓ MÁTÉ: Női alkohol- és drogrehabilitáció a Hajnalcsillagban COVID-19 idején In.: *Belügyi Szemle*: (2010-) 69 : 3 pp. 74-95. , 22 p. (2021)
- THYLSTRUP, B., CLAUSEN, T. AND HESSE, M. (2015), 'Cardiovascular disease among people with drug use disorders', *International Journal of Public Health* 60(6), pp. 659–68.
- UNODC WORLD DRUG REPORT 2021: A világjárvány hatása növeli a kábítószer -kockázatokat, mivel a fiatalok alábecsülik a kannabisz veszélyeit, 2021. június 24. Sajtóközlemény <https://www.unodc.org/unodc/press/releases/2021/June/unodc-world-drug-report-2021-pandemic-effects-ramp-up-drug-risks--as-youth-underestimate-cannabis-dangers.html> A letöltés ideje: 2021.09. 28.